

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007–2013 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMO

2013 m. sausio 24 d. Nr. T-8

Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290; 2011, Nr. 52-2504) 16 straipsnio 2 dalies 41 punktu, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. gruodžio 30 d. įsakymu (Žin., 2009, Nr. 7-242) Nr. 1V-486 „Dėl 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksnių programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonės VP1-4.2-VRM-02-R „Regioninės plėtros tobulinimas, regionų plėtros planai ir savivaldybių (ilgalaikiai / trumpalaikiai) strateginiai plėtros planai“ įgyvendinimo rodiklių matavimo ir skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ ir 2012 m. UAB „Nacionalinių projektų“ parengta Pakruojo rajono gyvulininkystės plėtros studija, Pakruojo rajono savivaldybės taryba nusprendžia,

atnaujinti ir papildyti Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 metų strateginio plėtros plano 1 skyriaus „Įvadas“ 1.5 poskyrį „Pakruojo rajono plėtros vizija ir prioritetai“ (1 priedas), 2 skyriaus „Sėkatorių analizė“ 2.1 poskyrį „Verslas, pramonė ir kaimo plėtra“ (2 priedas), 2.1.6 skirsnį „Žemės ūkis ir kaimo plėtra“ (3 priedas), 2.1.8 skirsnį „SSGG analizė“ (4 priedas), 3.2.4 skirsnį „IV prioritetas. Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas“ (5 priedas), 4 skyriaus „Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginio plėtros plano priemonių lentelės“ IV prioriteto „Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas“ priemonių lentelę (6 priedas) bei 4 skyriaus „Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 m. strateginio plėtros plano priemonių lentelės“ IV prioriteto „Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas“ suvestinę lentelę (7 priedas) ir šiuos skyrius, poskyrius ir skirsnius išdėstyti nauja redakcija (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Merė

Asta Jasiūnienė

1.5 Pakruojo rajono plėtros vizija ir prioritetai

PAKRUOJO RAJONO PLĖTROS VIZIJA IKI 2014 METŲ

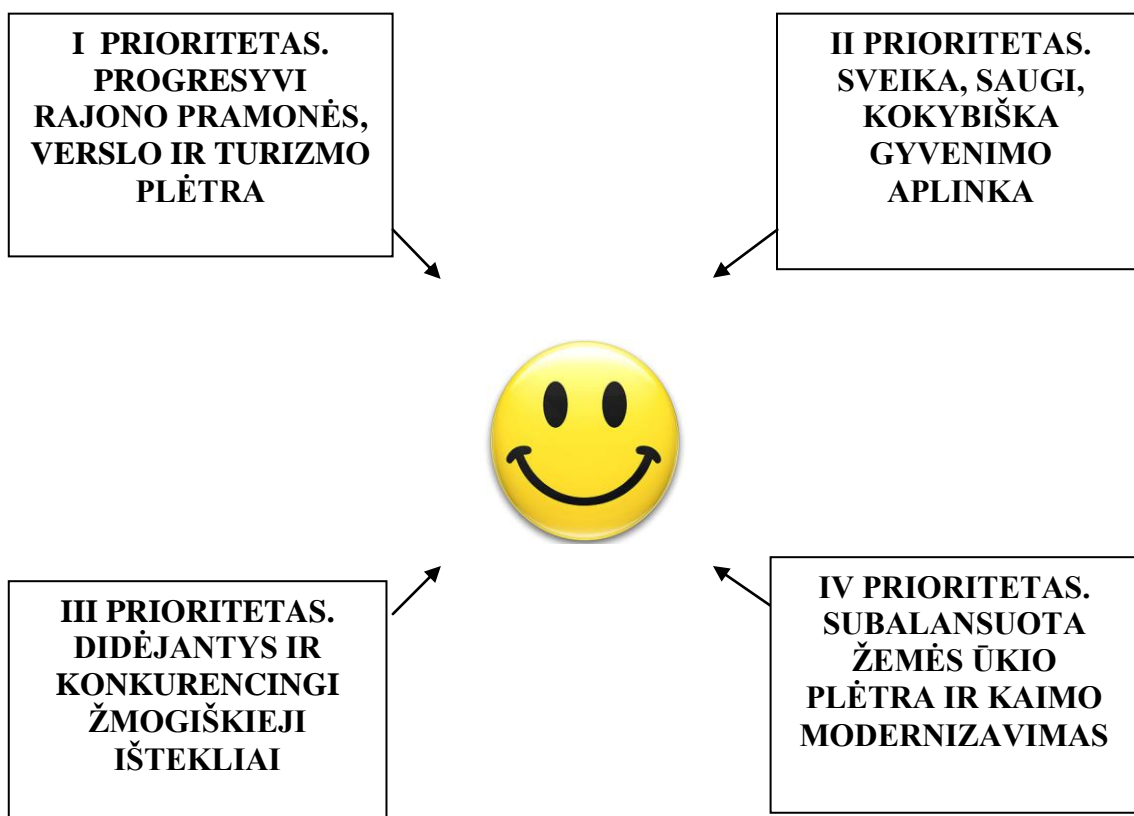
Moderniai įrengta ir išplėtotą kelių infrastruktūra bei tikslingai pritaikyta geležinkelio atšaka, patogus transporto susisiekimas su regionu; modernizuotas energetinis ūkis, taupus energijos naudojimas naujuose ir renovuotuose senuose pastatuose; patrauklus gyvenamųjų vietovių architektūrinis ir urbanistinis įvaizdis; ekologiškai švari aplinka; lengvai prieinama, patikima ir efektyvi sveikatos priežiūra bei socialinės apsaugos sistema;

Efektyvus, rinkos poreikius atitinkančių specialistų kompetencijų formavimas bei gebėjimų prisitaikyti prie pokyčių, ugdymas; įgyvendinama mokymosi visą gyvenimą sistemos plėtra; efektyvus įvairių sričių suaugusiųjų švietimas ir perkvalifikavimas; stiprus švietimo potencialas, integruotas į rajono ekonomiką bei sociumą; pilietinė ir konkurencingų gebėjimų rajono bendruomenė, pasižyminti eurointegracinių projektų ir procesų vadybos kompetencijomis; išplėtotą rajono bendruomenės kultūros ir sporto veiklos sistema;

Konkurencinga pramonė ir verslas, grindžiami investicijomis į įmonių modernizavimą, inovacijų diegimą ir naujų produktų kūrimą bei tarptautinių ryšių plėtra; pramonei ir verslui palanki paslaugų aplinka; efektyvi informacinių technologijų plėtotė; patraukli investicijoms turizmo infrastruktūra, išplėtotas Pakruojo rajono turistinis įvaizdis; patrauklus šalies ir užsienio investicijoms rajonas;

Į vietinę ir tarptautinę rinką orientuotas, restruktūrizuotas, modernus bei konkurencingas žemės ūkis; sukurtas alternatyvus tradiciniam žemės ūkiui verslas; produktyvios miškų valdos su išplėtotą infrastruktūra, patraukli kaimo aplinka; iniciatyvios kaimo bendruomenės ir vietinės grupės, aktyvūs lyderiai.

Pakruojo rajono 2007–2013 m. strateginis plėtros planas bus įgyvendinamas realizuojant 4 strateginiame plane įvardintus prioritetus.

Pagal numatytus prioritetus strateginio plano įgyvendinimui nustatyti šie tikslai ir uždaviniai.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Progresyvi rajono pramonės, verslo ir turizmo plėtra	<i>1. Skatinti ir remti verslo įmonių steigimąsi ir plėtrą</i>	1.1. Teikti paramą ir plėtoti konsultacines paslaugas bei užtikrinti SVV galimybes pasinaudoti teikiamomis paslaugomis
	<i>2. Gerinti verslo aplinką ir sudaryti palankesnes veiklos sąlygas</i>	2.1. Modernizuoti ir kurti naujas verslo paramos institucijas
	<i>3. Didinti turizmo potencialą ir efektyviau išnaudoti turizmo išteklius</i>	3.1. Pritaikyti paveldo objektus ir gamtos vertybes efektyviam turizmui 3.2. Plėtoti turizmo informacinę sistemą Pakruojo rajone 3.3. Plėtoti konferencinio, rekreacinio, sportinio, kultūrinio turizmo infrastruktūrą
Sveika, saugi, kokybiška gyvenimo aplinka	<i>1. Gerinti sveikatos apsaugos infrastruktūrą ir užtikrinti optimalų paslaugų prienamumą bei kokybę</i>	1.1. Modernizuoti sveikatos priežiūros įstaigas rajone, diegti informacines sistemas
	<i>2. Plėsti socialinių paslaugų tinklą, užtikrinti optimalų socialinių paslaugų prienamumą bei kokybę, kurti socialinės apsaugos sistemą, mažinančią socialinę atskirtį</i>	2.1. Modernizuoti socialinių paslaugų infrastruktūrą rajone 2.2. Užtikrinti pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją
	<i>3. Modernizuoti ir vystyti Pakruojo rajono kelių infrastruktūrą, gerinant susisiekimą, mažinant oro taršą, didinant saugumą keliuose</i>	3.1. Plėtoti kelių infrastruktūrą tiesiant naujus ir rekonstruojant esamus kelius, gatves, apvažiavimus 3.2. Tiesti ir atnaujinti dviračių takus 3.3. Plėtoti kelių infrastruktūros informacinę sistemą 3.4. Plėtoti urbanistinę infrastruktūrą rajone atnaujinant viešąsias erdves ir pritaikant jas gyventojų poreikiams (techninės dokumentacijos rengimas)
	<i>4. Tobulinti švietimo, kultūros paslaugų įstaigų tinklą rajone, gerinant paslaugų kokybę bei prienamumą gyventojams</i>	4.1. Modernizuoti ir plėtoti ikimokyklinio, pradinio, vidurinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą 4.2. Modernizuoti ir plėtoti

		<p>profesinio rengimo įstaigų infrastruktūrą</p> <p>4.3. Modernizuoti ir plėtoti kultūros įstaigų centrų infrastruktūrą</p> <p>4.4. Plėsti ir atnaujinti bibliotekų tinklą rajone</p>
	<p>5. Siekti geresnės aplinkos kokybės, ypatingą dėmesį skiriant energijos panaudojimo efektyvumui didinti</p>	<p>5.1. Plėtoti ir atnaujinti elektros energijos paskirstymo tinklus didinant energijos prieinamumą vartotojams, urbanistinės infrastruktūros plėtrą</p> <p>5.2. Energijos naudojimo efektyvumo didinimas viešajame ir privačiame sektoriuose</p> <p>5.3. Šilumos energijos ir dujų tiekimo sistemos modernizavimas ir optimizavimas</p> <p>5.4. Gyventojų pervežimo efektyvumo didinimas, optimalaus susisiekimo užtikrinimas</p>
	<p>6. Gerinti vandens ir nuotekų paskirstymo infrastruktūrą, optimizuoti atliekų surinkimo ir paskirstymo sistemą</p>	<p>6.1. Vandens ir nuotekų tinklų rekonstravimas ir tiesimas</p> <p>6.2. Užterštų teritorijų valymas ir ekologinės sistemos atkūrimas</p> <p>6.3. Atliekų tvarkymo sistemos optimizavimas</p> <p>6.4. Aplinkosaugos informacinės sistemos tobulinimas</p>
Didėjantys ir konkurencingi žmogiškieji ištekliai	<p>1. Didinti gyventojų ekonominę aktyvumą ir užimtumą, skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą ir užtikrinti lygias galimybes visiems dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime</p>	<p>1.1. Ugdyti gyventojų bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, rengti planavimo programas</p>
	<p>2. Didinti Pakruojo rajono gyventojų galimybes mokytis visą gyvenimą, sudarant sąlygas plėtoti dinamiškai žinių visuomenei</p>	<p>2.1. Tobulinti įvairių sričių suaugusiųjų švietimo kompetencijas (mokytojų, auklėtojų ir kt.)</p>
	<p>3. Stiprinti administracinius gebėjimus ir didinti viešojo administravimo efektyvumą</p>	<p>3.1. Tobulinti viešojo administravimo specialistų kompetencijas</p> <p>3.2. Skatinti ir remti savivaldybės ir bendruomenių</p>

		<p>dialogą</p> <p>3.3. Diegti informacines viešojo administravimo efektyvumo sistemas, gerinti viešojo administravimo infrastruktūrą</p>
Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas	<p>1. Didinti žemės, maisto ūkio konkurencingumą</p>	<p>1.1. Gyvulininkystės ūkių konkurencingumo didinimas</p> <p>1.2. Augalininkystės, daržininkystės ir sodininkystės ūkių konkurencingumo didinimas</p> <p>1.3. Ekologinių ir išskirtinos kokybės produktų ūkio plėtra</p> <p>1.4. Jaunųjų ūkininkų rėmimas</p> <p>1.5. Netradicinių gyvulininkystės sričių vystymas</p> <p>1.6. Bitininkystės skatinimas</p> <p>1.7. Kooperacijos propagavimas ir skatinimas</p>
	<p>2. Didinti miškininkystės ir žuvininkystės konkurencingumą</p>	<p>2.1. Miškų plotų didinimas ir panaudojimas</p> <p>2.2. Žuvininkystės veiklos skatinimas ir plėtra</p>
	<p>3. Kaimo modernizavimas ir skirtumų tarp kaimo ir miesto mažinimas</p>	<p>3.1. Kaimo atnaujinimas ir plėtra, darnios kaimo bendruomenės kūrimas</p>

Strateginio plano 3 dalyje pateikiami ir detalizuojami prioritetai, tikslai, uždaviniai. Priemonių lentelėse uždaviniai yra skaidomi į priemones, kiekvienai priemonei numatant finansavimo šaltinius, atsakingus asmenis, pasiekiamumo rezultatus.

2. SEKTORIŲ ANALIZĖ

2.1 Verslas, pramonė ir kaimo plėtra

2006 m. pabaigos duomenimis, Pakruojo rajone veikė 365 ūkio subjektai, kasmet šis skaičius vis mažėja. Pagal veikiančių ūkio subjektų skaičių, tenkantį 1000-iui gyventojų (gyventojų verslumo lygį), Pakruojo rajonas 38 proc. atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. Dėl didelės rajono priklausomybės nuo žemės ūkio veiklos ir mažėjančio veikiančių ūkio subjektų skaičiaus tokios tendencijos gali būti vertinamos kaip neigiamos, kadangi iš dalies rodo verslo apimčių sumažėjimą, tam tikrą sąstingį visuose ūkio sektoriuose.

Pakruojo rajone didžiąją dalį veikiančių ūkių subjektų sudaro mikro ir smulkios ūkio įmonės. Pastebimas spartus įmonių pajamų augimas, tačiau visos apskrities kontekste jis kinta labai lėtai.

Pagal tiesioginių ir materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklius, Pakruojo rajonas užima pirmą vietą visoje apskrityje. Per vienerius metus TUI rodiklis vienam rajono gyventojui pakito nuo 265 iki 1 951 Lt, t. y. padidėjo net 7,3 karto. Materialinių vidaus investicijų rodiklis vienam rajono gyventojui per metus išaugo 8,8 proc. ir 2005 m. buvo aukščiausias visoje apskrityje. Pramonės ir statybos sektoriuje veikia apie 14 proc. visų Pakruojo rajono ūkio subjektų, kurie generuoja apie 17 proc. visų ekonomikos sektoriaus pajamų.

Pakruojo rajone 2004–2006 m. statybos sektoriaus plėtra buvo viena iš didžiausių Šiaulių apskrityje. Šiuo laikotarpiu atliktų darbų apimtys Lietuvoje padidėjo apie 60 proc. (vertinant atliktų darbų vertę ir rodiklio reikšmę 1000-iui gyventojų), Šiaulių apskrityje – apie 89 proc., o Pakruojo rajone statybos verčių padidėjimas sudarė 78 proc. Visoje Šiaulių apskrityje Pakruojo rajonas pagal atliktų statybos darbų apimčių augimą užėmė trečią vietą.

Paslaugų įmonių (įmonių ir asmenų, turinčių verslo liudijimą), tenkančių 1000-iui gyventojų Pakruojo rajone, rodiklis buvo 51 proc. žemesnis už Lietuvos vidurkį. Prekybos paslaugų srityje Pakruojo rajonas dar gerokai atsilieka nuo Šiaulių apskrities augimo tempo.

Pakruojo rajono kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra visiškai išnaudotas. Rajone gausu kultūros paveldo objektų, tačiau jie nėra pritaikyti turizmui. Pagrindiniai veiksniai, stabdantys turizmo sektoriaus plėtrą, yra prastai išplėtotas aktyvaus poilsio bei sporto infrastruktūra, nepakankama teikiamų paslaugų įvairovė bei maža turizmo informacijos sklaida.

Visame Pakruojo rajone yra tik viena apgyvendinimo įmonė, nei specializuotų, nei privataus sektoriaus apgyvendinimo įmonių nėra. Apgyvendintų svečių skaičius per metus nesiekia net tūkstančio.

Vidutinis ūkininko ūkio plotas Pakruojo rajone 1,58 karto didesnis negu vidutiniškai Lietuvoje ir sudaro 30,52 ha. Pakruojo rajone yra santykinai daugiau žemės ūkio paskirties žemės, mažiau – miškų, vandens ir kitos paskirties žemės. Čia vienas iš aukščiausių žemės naudmenų našumo balas – 48, tuo tarpu Lietuvoje vidutiniškai – 39,6. Tai svarbi sudedamoji žemės ūkio kultūrų derlingumui, kokybei, o tuo pačiu ir konkurencingumui. Pagrindinės Pakruojo rajono žemės ūkio subjektų veiklos kryptys yra augininkystė ir gyvulininkystė. Nuo 2007 m. labiausiai išaugo gyvulininkystės produkcijos kiekis: 2007 m. jis sudarė 24,06 proc., o 2009 m. jau 29,66 proc. Pakruojo rajone 2012 m. grūdinių kultūrų pasėlių plotas sudarė 65,0 proc. Sparčiai didėja rapsų plotai (2012 m. – 20 proc.). Linų rajone nebeauginama.

2.1.6 Žemės ūkis ir kaimo plėtra

Remiantis VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro 2012 m. duomenimis (2.1.6.1 lentelė), Pakruojo ūkininkų ūkio registre yra įregistruoti 1 576 ūkininkai ir 62 jų partneriai. Iš duomenų matyti, kad per pastaruosius 7 metus ūkininkų skaičius rajone stabilizavosi. Tai rodo iš esmės jau susiformavusią rajono žemėnaudą, kuomet laisvos žemės, kurios pagrindu steigtųsi nauji ūkiniai vienetai, beveik nėra, o ūkininkaujančių skaičius keičiasi natūraliu būdu, t. y. perimant ūkius. Dabartiniu metu ūkininkai valdo 56,95 proc. viso rajone deklaruojamo ž. ū. naudmenų ploto arba 46,7 tūkst. ha. Likusią dalį – 32,2 tūkst. ha (39,27 proc.) valdo įvairių nuosavybės formų žemės ūkio įmonės ir žemės ūkio valdas įregistravę rajono gyventojai ne ūkininkai (atitinkamai 3,1 tūkst. ha arba 3,78 proc.).

Pastarųjų metų analizė rodo, kad ūkiai po truputį didėja, kartu didėja ir jų galimybė konkuruoti bei įsisavinti ES lėšas.

2.1.6.1 lentelė. Ūkininkų ir partnerių skaičiaus dinamika Pakruojo rajone

Metai	Ūkininkų skaičius	Partnerių skaičius
2009	1656	73
2010	1561	69
2011	1557	65
2012	1576	62

Šaltinis: VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Priklausomai nuo kainų ir apyvartinių lėšų santykio, tiek gyvulių skaičius, tiek grūdinių bei techninių kultūrų plotai Pakruojo rajone svyruoja, tačiau šis svyravimas nekelia grėsmės gamybos dydžio pastovumui.

Gyvulininkystės produkcijos gamybos rodiklių kitimo duomenys Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, Pakruojo rajone ir kitose Šiaulių apskrities savivaldybėse pateikti 2.1.6.2 lentelėje.

2.1.6.2 lentelė. Gyvulininkystės produktų gamyba

	2006	2007	2008	2009
Lietuva				
Kiaušiniai, mln. vnt.	929,3	959,1	891,4	853,4
Primelžta pieno, tonos	1891295	1936612	1883764	1791012
Gyvulininkystės produktai perskaičiuoti pienu, t	3754000	3873241	3539889	3322286
Realizuota skersti gyvulių ir paukščių gyv. sv., t	335272	348809	295399	271960
Vilna (fiziniu svoriu), 100 kg	579	782	850	800
Šiaulių apskritis				
Kiaušiniai, mln. vnt.	58,4	63,7	52,7	51,3
Primelžta pieno, tonos	297088	308385	303036	279058

Gyvulininkystės produktai perskaičiuoti pienu, t	514135	534023	469397	437746
Realizuota skersti gyvulių ir paukščių gyv. sv., t	41066	42571	31154	29677
Vilna(fiziniu svoriu), 100 kg	38	50	58	45
Pakruojo r. savivaldybė				
Kiaušiniai, mln. vnt.	5,3	4,9	4,8	4,9
Primelžta pieno, tonos	48050	48931	49936	49124
Gyvulininkystės produktai perskaičiuoti pienu, t	75980	76431	75417	70181
Realizuota skersti gyvulių ir paukščių gyv. sv., t	5376	5304	4904	4013
Vilna (fiziniu svoriu), 100 kg	5	9	9	6

Šaltinis: Statistikos departamentas

Analizuojant žemės ūkio veiklos lyginamuosius rodiklius, pateiktus 2.1.6.2 lentelėje, matyti, kad Pakruojo rajone (kaip ir Šiaulių apskrities bei šalies mastu) gyvulininkystės produktų gamyba krito sumažėjusios mėsos gamybos sąskaita, tačiau pieno gamyba išskirtinai išaugo 2,2 proc. išmilžio didėjimo dėka. 2.1.6.3 lentelės duomenys rodo galvijų ir kiaulių skaičiaus stabilizaciją Pakruojo rajone, o kartu ir atsiradusią naują ž. ū. gamybos nišą – mėsinės gyvulininkystės plėtrą, kiaulininkystę vystant tik smulkiuose ir vidutiniuose ūkiuose, didesnę dėmesį kreipiant veislininkystei. Rajone pastebima pastovi bitininkystės plėtra – 50 proc. per pastaruosius 3 metus. Dalis bitininkystės produkcijos eksportuojama – tai rodo aukštą jos kokybę.

2.1.6.3 lentelė. Gyvulių skaičius ūkiuose, vnt.

Gyvūnų rūšis	Metai			
	2007	2008	2009	2010
Galvijai:				
Šiaulių apskritis	122434	115618	112872	108332
Pakruojo r. savivaldybė	20829	19373	19326	19466
Karvės:				
Šiaulių apskritis	59307	60057	58508	53535
Pakruojo r. savivaldybė	9734	9576	9740	9484
Kiaulės:				
Šiaulių apskritis	206067	191611	194782	206830
Pakruojo r. savivaldybė	38016	32741	29556	33404
Avys:				
Šiaulių apskritis	2583	2951	3114	2997
Pakruojo r. savivaldybė	430	471	486	433
Ožkos:				
Šiaulių apskritis	3110	2833	2409	2080

Pakruojo r. savivaldybė	668	615	543	462
Arkliai:				
Šiaulių apskritis	6367	5943	5889	5318
Pakruojo r. savivaldybė	724	626	671	542
Triušiai:				
Šiaulių apskritis	19298	17768	18133	17964
Pakruojo r. savivaldybė	4898	4681	4789	4852
Paukščiai:				
Šiaulių apskritis	418663	419712	416454	402186
Pakruojo r. savivaldybė	53131	58759	59152	54106
Bičių šeimos:				
Šiaulių apskritis	8259	9962	10114	10229
Pakruojo r. savivaldybė	1385	2001	2051	2084

Šaltinis: Statistikos departamentas

Kalbant apie konkrečias žemės ūkio kultūras, pažymėtina, kad Pakruojo rajone daugiausia auginama grūdinių kultūrų (žr. 2.1.6.4 lentelė). Šios kultūros pasėlių plotai 2005 m. sudarė 65,8 proc. bendro pasėlių ploto. Nusistovėję stabilūs cukrinių runkelių (1 500–1 800 ha), linų (800–1 000 ha) plotai rodo, kad daugelis žemdirbių jau turi patikrintas šių kultūrų auginimo technologijas, moka ir gali pasiekti optimalius derlius. Nagrinėjant visų pasėlių plotų kitimo tendencijas, pasakytina, kad per pastaruosius trejus metus padidėjo tik daugiametėmis žolėmis užsėti žemės plotai (padidėjo du kartus), visų kitų kultūrų pasėlių plotai sumažėjo.

2.1.6.4 lentelė. Pasėlių plotų pasiskirstymas pagal žemės ūkio kultūras (visuose ūkiuose, ha)

Metai	Grūdiniai augalai	Linai	Rapsai	Cukriniai runkeliai (pramonei)	Bulvės	Lauko daržovės	Daugiametės žolės	Pašarinių šakniavaisių pasėliai	Pasėlių plotas IŠ viso
2003	43.863/ 69,8%	1.021/ 1,6 %	–	1.478/ 2,4 %	1.119/ 1,8 %	446/ 0,7 %	6.092/ 9,7 %	759/ 1,2 %	62.821
2004	45.988/ 65,5 %	669/ 1,0 %	7.257/ 10,3 %	1.436/ 2,0 %	988/ 1,4 %	267/ 0,4 %	10.902/ 15,5 %	449/ 0,6 %	70.209
2005	48.727/ 65,8 %	515/ 0,7%	6.379/ 8,6 %	1.301/ 1,8 %	898/ 1,2 %	234/ 0,3 %	12.392/ 16,7 %	403/ 0,5 %	74.101

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Šiaulių apskrityje 2004–2006 m. laikotarpiu žemės ūkio naudmenų plotas svyravo. Bendras žemės ūkio naudmenų plotas 2005 m. padidėjęs, 2006 m. vėl sumažėjo, tačiau vis tiek liko didesnis, nei 2005 m. (žr. 2.1.6.5 lentelę). Pakruojo rajone vyrauja panašios tendencijos. Beje, šį rajoną žemės naudmenų plotu lenkia tik Radviliškio rajonas. 2006 m. Pakruojo rajono žemės naudmenos sudarė 17,9 proc. visų Šiaulių apskrities žemės naudmenų.

Minėtuojau laikotarpiu nuolat didėjo Pakruojo rajono ariamos žemės plotas. 2004 m. ariama žemė Pakruojo rajone sudarė 90,5 proc. viso žemės naudmenų ploto. 2006 m. ši proporcija jau išaugo iki 95 proc. Savo ruožtu pievos ir natūralios ganyklos 2004 m. sudarė 9 proc. viso

žemės naudmenų ploto, o sodai ir uogynai – 0,5 proc. Šios proporcijos 2006 m. jau buvo pasikeitę. Atitinkamai pievos ir natūralios ganyklos sudarė jau tik 4,1 proc. viso žemės naudmenų ploto, o sodai ir uogynai – 0,9 proc. Panašios tendencijos stebimos visoje Šiaulių apskrityje. Ariamos žemės proporcija visame žemės naudmenų plote per minėtą laikotarpį išaugo nuo 77,6 proc. iki 80,6 proc. Daugiausia ariamos žemės yra Pakruojo rajone (80 257 ha), daugiausia pievų ir natūralių ganyklų – Kelmės rajone (29 367 ha), o daugiausia sodų ir uogynų – Šiaulių rajono savivaldybėje (899 ha).

2.1.6.5 lentelė. Naudojamos žemės ūkio naudmenos

Teritorija	Žemės ūkio naudmenos			Ariama žemė			Pievos ir natūralios ganyklos			Sodai ir uogynai		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Šiaulių apskritis	443.483	472.149	470.860	343.991	384.756	379.558	96.451	83.276	87.094	2.996	3.959	4.076
Akmenės r. sav.	35.750	40.150	41.415	28.863	31.910	33.949	6.631	7.768	6.914	255	457	529
Joniškio r. sav.	81.355	79.586	80.477	68.132	70.546	71.486	12.865	8.586	8.553	355	424	421
Kelmės r. sav.	78.687	89.427	86.883	42.840	61.576	56.740	35.146	27.033	29.367	701	783	752
Pakruojo r. sav.	82.462	84.952	84.520	74.583	78.533	80.257	7.435	5.652	3.505	444	759	752
Radviliškio r. sav.	90.268	93.351	96.563	69.159	78.538	76.594	20.472	14.090	19.212	599	688	723
Šiaulių m. sav.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šiaulių r. sav.	74.961	84.683	81.002	60.414	63.653	60.532	13.902	20.147	19.543	642	848	899

Saltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2007

Apibendrinta išvada

2.1.6.6 lentelė. Pakruojo rajono žemėnaudos strateginis vertinimas

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
Veiksmų programos rodikliai	-	-	-	-	-	-
Užimtumas žemės ūkyje (proc. visų dirbančiųjų)	2005	14,1	34,3	21,5	Mažas	-
Kiti rodikliai	-	-	-	-	-	-
Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, proc.	-	-	-	-	-	-
Žemės ūkio paskirties žemė	2006	60,6	62,6	75,9	Mažas	-
Miškų ūkio paskirties žemė	2006	19,3	n. d.	19,4	Nėra	-
Vandens ūkio	2006	2,7	n. d.	0,9	Vidutinis	-

Rodiklis	Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Pakruojo rajonas	Skirtumo įvertinimas palyginus su Lietuva	
paskirties žemei priskirti vandens telkiniai						
Konservacinės paskirties žemė	2006	0,6	n. d.	0,0	-	-
Kitos paskirties žemė	2006	5,8	n. d.	3,7	Mažas	-
Laisvos valstybinės žemės fondas	2006	0,1	n. d.	0,1	Nėra	-

Šaltinis: Pakruojo rajono teritorijos bendrasis planas, Esamos būklės analizė

2.1.8 SSGG analizė

Stiprybės
Verslas
Pakruojo rajono sukuriama BVP augimas
Spartus Pakruojo rajono įmonių apyvartos augimas
Spartus tiesioginių užsienio investicijų augimas rajone
Materialinių investicijų augimas rajone
Parduotos pramonės produkcijos dalies šalies ūkyje didėjimas
Statybos darbų apimčių augimas rajone
Dideli dolomito telkinių plotai
Mokesčių lengvatos pradedantiems verslininkams
Pakruojo rajono savivaldybės parama SVV
Kryptinga SVV rėmimo fondo veikla
Efektyvi Pakruojo verslo informacijos centro veikla
Turizmas
Didelis patrauklių kultūros paveldo objektų skaičius, 6 valstybiniai draustiniai
Didelis rekreacinių ir gamtinių išteklių potencialas
Stiprus turistinis įvaizdis – Pakruojis – humoro, alaus ir varnų sostinė
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Palankios gamtinės sąlygos augalininkystei ir mėšinei bei pieninei galvininkystei vystyti
Išvystyta materialinė-techninė žemės ūkio gamybos bazė
Sukaupta didelė patirtis ūkinėje veikloje
Švari aplinka, leidžianti plėtoti ekologinius ūkius ir natūralių produktų gamybą
Natūraliai derlingi, sureguliuotu vandens režimu dideli laukų plotai

Silpnybės
Verslas
Nors rajone didelis dėmesys skiriamas SVV įmonių veiklos skatinimui, veikiančių ūkio subjektų skaičius Pakruojo rajone mažėja
Prekybos ir paslaugų srityje veikiančių įmonių pajamų augimas Pakruojo rajone gerokai atsilieka, lyginant su kitais Šiaulių apskrities rajonais
Nepakankama parama pradedantiems verslą
Nepakankamas SVV rėmimas
Žema vartotojų perkamoji galia
Pramonės sektoriaus „sunykimasis“
Didelis kvalifikuotų darbuotojų trūkumas
Menkas verslo subjektų suinteresuotumas parama iš ES struktūrinių fondų
Investuotojų pritraukimo politikos nebuvimas
Turizmas
Kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra pilnai išnaudotas
Neišvystyta turizmo infrastruktūra
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Santykinai maži didelės dalies ūkininkų turimi žemės plotai ir galimybės juos sparčiai didinti nebuvimas
Dėl objektyvių ir subjektyvių priežasčių rajone nedidėjantis vidutinio dydžio gyvulininkystės ūkių skaičius
Sunkiai atsiperkančios investicijos į gamtos saugos objektus
Ribotas kvalifikuotų darbuotojų bei specialistų skaičius

Galimybės
Verslas
Didėjant privačioms užsienio investicijoms, bus įgyvendinami įvairūs verslo projektai
Pragyvenimo lygio ir perkamosios galios augimas
Pridėtinę vertę sukuriančių pramonės šakų kūrimas ir vystymas
Turizmas
Rekreacinių zonų pritaikymas aktyviam poilsiui
Galimybė vystyti pažintinį turizmą
Turistų aptarnavimo sferos sukūrimas, naujų darbo vietų steigimas
Turizmo infrastruktūros plėtra skatins turistų srautų didėjimą Pakruojo rajone
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Žemės ūkio ir kaimo plėtros modernizavimo perspektyvos panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas
Žemės ūkio konkurencingumo augimo galimybė, kurią sąlygoja našūs, žemės ūkio plėtrai vertingi dirvožemiai
Pienininkystės ūkių plėtros perspektyvos
Netradicinių gyvulininkystės sričių vystymas rajone
Bitininkystės produktų gamybos plėtra

Grėsmės
Verslas
Nesugebėjimas tinkamai pasinaudoti ES struktūrinių fondų bei kitų finansinių mechanizmų teikiama parama verslo ir turizmo vystymui
Lėtas ekonominis rajono vystymasis, sąlygotas jaunų žmonių ir aukštos kvalifikacijos specialistų migracijos
Smulkaus verslo rėmimo problemos
Turizmas
Lėtas turizmo ir verslo sektorių vystymasis dėl finansavimo ir investicijų trūkumo
Žemės ūkis ir kaimo plėtra
Diskriminacinio lygio tiesioginės išmokos, lyginant su ES senbuvėmis
Didelių gyvulininkystės kompleksų atsiradimas (daugiau 1200 SG)
Kiaulininkystės komplekso „Mūša“ mėšlo tvarkymo problemos
Melioracijos įrenginių fizinis susidėvėjimas

3.2.4. IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS

Šio prioriteto veiklos nukreiptos paramos žemės ūkio plėtrai ir kaimo modernizavimui sukūrimui. Šio prioriteto priemonės įgyvendins privatūs investuotojai, bendrovės. Įvertinant tai, kad Pakruojo rajone yra stipriai išvystytas žemės ūkis, įvardintų priemonių įgyvendinimas turės teigiamą poveikį rajono gyventojų gyvenimo kokybei. Numatoma kuo aktyviau modernizuoti esamus ūkius, skatinti jaunųjų ūkininkų įsikūrimą, plėtoti ir didinti ekologinius ūkius, plėsti miškingų teritorijų plotus, modernizuoti žuvininkystės ūkius. Šias priemones įgyvendins privatūs investuotojai, tuo tarpu savivaldybės funkcija sudaryti kuo palankesnes sąlygas investuotojams įsikurti Pakruojo rajone, priimti teigiamus ir rajono plėtrą žemės ūkyje plėtojančius sprendimus.

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Subalansuota žemės ūkio plėtra ir kaimo modernizavimas	<i>1. Didinti žemės, maisto ūkio konkurencingumą</i>	1.1. Gyvulininkystės ūkių konkurencingumo didinimas 1.2. Augalininkystės, daržininkystės ir sodininkystės ūkių konkurencingumo didinimas 1.3. Ekologinių ir išskirtinos kokybės produktų ūkio plėtra 1.4. Jaunųjų ūkininkų rėmimas 1.5. Netradicinių gyvulininkystės sričių vystymas 1.6. Bitininkystės skatinimas 1.7. Kooperacijos propagavimas ir skatinimas
	<i>2. Didinti miškininkystės ir žuvininkystės konkurencingumą</i>	2.1. Miškų plotų didinimas ir panaudojimas 2.2. Žuvininkystės veiklos skatinimas ir plėtra
	<i>3. Kaimo modernizavimas ir skirtumų tarp kaimo ir miesto mažinimas</i>	3.1. Kaimo atnaujinimas ir plėtra, darnios kaimo bendruomenės kūrimas

4. PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007 – 2013 m. STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS PRIEMONIŲ LENTELĖS

IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS

1 TIKSLAS. DIDINTI ŽEMĖS, MAISTO ŪKIO KONKURENCINGUMĄ								
1 Uždavinys. Gyvulininkystės ūkių konkurencingumo didinimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Fermų modernizavimas	20 ūkių	2007–2013	ŽŪB, ūkininkai	-	-	15000,0	15000,0
2.	Sausinimo sistemų ir jų hidrotechninių statinių rekonstrukcija bei rūgščių dirvų kalkinimas	23 objektai	2007–2013	Pakruojo rajono savivaldybė	220,0	17000,0	2000,0	-
3.	Pakruojo rajono gyvulininkystės plėtros specialiojo plano parengimas	Pradėtas rengti gyvulininkystės plėtros specialusis planas 1 vnt.	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	17,0	-	96,0	-
4.	Mėsinės galvijininkystės plėtojimas	1-2 ūkiai	2013	ŽŪB, ūkininkai	-	-	-	200,0
5.	Skatinti smulkių ir vidutinių ūkių stambėjimą (iki 500 SG)	2-3 ūkiai	2013	Ūkininkai, Pakruojo rajono savivaldybė	12,0	-	-	500,0
6.	Triušių, kailinių žvėrelių, sraigių auginimo, bitininkystės ūkių steigimasis ir plėtra	1-3 ūkiai	2013	Ūkininkai, žemės ūkio įmonės	-	-	240,0	60,0
7.	Mažinti gyvulininkystės ūkių taršą (technologijų, įrengimų ir statinių, mažinančių gyvulininkystės sektoriaus taršą, įdiegimas ar pastatymas)	2-3 ūkiai	2013	Ūkininkai, žemės ūkio įmonės	-	-	1223,0	225,0
					249,0	17000,0	18559,0	15985,0
2 Uždavinys. Augalininkystės, daržininkystės ir sodininkystės ūkių konkurencingumo didinimas								

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Ūkių modernizavimas	85 ūkių	2013	ŽŪB, ūkininkai	-	-	49000,0	49000,0
					-	-	49000,0	49000,0

3 Uždavinys. Ekologinių ir išskirtinės kokybės produktų ūkių plėtra

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Ekologinių ir išskirtinės kokybės ūkių plėtra	80 ūkių, 3500 ha	2007–2013	Ūkininkai	-	30,0	850,0	850,0
2.	Ekologiškų gaminių gamybos mokymai (seminarų organizavimas)	1-2 seminarai	2013	Pakruojo rajono savivaldybė	-	-	10,0	0
					-	30,0	860,0	850,0

4 Uždavinys. Jaunųjų ūkininkų rėmimas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas	65 ūkiai	2013	Ūkininkai	-	-	8000,0	-
					-	-	8000,0	-

2 TIKSLAS. DIDINTI MIŠKININKYSTĖS IR ŽUVININKYSTĖS KONKURENCINGUMĄ

1 Uždavinys. Miškų plotų didinimas ir panaudojimas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Miškų ūkio plėtra	7 projektai	2013	Miškų savininkai	-	-	2040,0	360,0
2.	Parama pažeistų miškų atkūrimui	3 projektai	2013	Miškų savininkai	-	-	800,0	-
					-	-	2840,0	360,0

2 Uždavinys. Žuvininkystės veiklos skatinimas ir plėtra								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	Įžuvinti Žvirblonių, Mikniūnų tvenkinius	Įžuvinti 2 tvenkiniai	2010	Bendruomenės	5,0	-	30,0	-
					5,0	-	30,0	-
3 TIKSLAS. KAIMO MODERNIZAVIMAS IR SKIRTUMŲ TARP KAIMO IR MIESTO MAŽINIMAS								
1 Uždavinys. Kaimo atnaujinimas ir plėtra, darnios kaimo bendruomenės kūrimas								
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakingas vykdytojas	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
					Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	VVG veikla stiprinant kaimo gyvybingumą, gerinant gyvenimo kokybę ir puoselėjant krašto savitumą	Pagerinta gyvenimo kokybė kaimuose, išpuoselėtas kaimo savitumas	2009—2013	Pakruojo savivaldybė, VVG	953,34	-	6830,0	-
					953,34	-	6830,0	-

SUVESTINĖ

I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. SKATINTI IR REMTI VERSLO ĮMONIŲ STEIGIMĄSI IR PLĖTRĄ	1984,0	890,0	1164,0	205,0
2.	2 TIKSLAS. GERINTI VERSLO APLINKĄ IR SUDARYTI PALANKESNES VEIKLOS SĄLYGAS	370,0	120,0	850,0	-
3.	3 TIKSLAS. DIDINTI TURIZMO POTENCIALĄ IR EFEKTYVIAU IŠNAUDOTI TURIZMO IŠTEKLIUS	9249,0	5322,0	54651,0	6706,0
IŠ VISO		11603,0	6332,0	56665,0	6911,0

II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. GERINTI SVEIKATOS APSAUGOS INFRASTRUKTŪRĄ IR UŽTIKRINTI OPTIMALŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ BEI KOKYBĘ	2005,0	2389,0	7878,0	-
2.	2 TIKSLAS. PLĖSTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TINKLĄ, UŽTIKRINTI OPTIMALŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ BEI KOKYBĘ, KURTI SOCIALINĖS APSAUGOS SISTEMĄ, MAŽINANČIĄ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ	1465,0	2950,0	3324,0	-
3.	3 TIKSLAS. MODERNIZUOTI IR VYSTYTI PAKRUOJO RAJONO KELIŲ INFRASTRUKTŪRĄ GERINANT SUSISIEKIMĄ, MAŽINANT ORO TARŠĄ, DIDINANT SAUGUMĄ KELIUOSE	6355,7	29510,0	37992,5	-
4.	4 TIKSLAS. TOBULINTI ŠVIETIMO, KULTŪROS PASLAUGŲ ĮSTAIGŲ TINKLĄ RAJONE GERINANT PASLAUGŲ KOKYBĘ BEI PRIEINAMUMĄ GYVENTOJAMS	10062,0	20349,0	24077,0	69,0
5.	5 TIKSLAS. SIEKTI GERESNĖS APLINKOS KOKYBĖS, YPATINGĄ DĖMESĮ SKIRIANT ENERGLIJOS PANAUDOJIMO EFEKTYVUMUI DIDINTI	14438,5	15479,0	32981,0	4486,0
6.	6 TIKSLAS. GERINTI VANDENS IR NUOTEKŲ PASKIRSTYMO INFRASTRUKTŪRĄ, OPTIMIZUOTI ATLIEKŲ SURINKIMO IR PASKIRSTYMO SISTEMĄ	13761,4	8115,0	91235,0	45,0
IŠ VISO		48087,6	78792,0	197487,5	4600,0

III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. DIDINTI GYVENTOJŲ EKONOMINĮ AKTYVUMĄ IR UŽIMTUMĄ, SKATINTI KOKYBIŠKŲ DARBO VIETŲ KŪRIMĄ IR UŽTIKRINTI LYGIAS GALIMYBES VISIEMS DALYVAUTI DARBO RINKOJE IR VISUOMENĖS GYVENIME	390	50	470	-
2.	2 TIKSLAS. DIDINTI PAKRUOJO RAJONO GYVENTOJŲ GALIMYBES MOKYTIS VISĄ GYVENIMĄ, SUDARANT SĄLYGAS PLĖTOTIS DINAMIŠKAI ŽINIŲ VISUOMENEI	69	19	460	-
3.	3 TIKSLAS. STIPRINTI ADMINISTRACINIUS GEBĖJIMUS IR DIDINTI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO EFEKTYVUMĄ	1852,75	0	5167,25	-
IŠ VISO		2311,75	69,0	6097,25	-

IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS					
EIL. NR.	TIKSLAI	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	1 TIKSLAS. DIDINTI ŽEMĖS, MAISTO ŪKIO KONKURENCINGUMĄ	249,00	17030,0	76419,0	65835,0
2.	2 TIKSLAS. DIDINTI MIŠKININKYSTĖS IR ŽUVININKYSTĖS KONKURENCINGUMĄ	5,0	-	2870,0	360,0
3.	3 TIKSLAS. KAIMO MODERNIZAVIMAS IR SKIRTUMŲ TARP KAIMO IR MIESTO MAŽINIMAS	953,34	-	6830,0	-
IŠ VISO		1207,34	17030,0	86119,0	66195,0

SUVESTININĖ PAGAL PRIORITETUS

EIL. NR.	PRIORITETAS	Lėšų poreikis, tūkst. Lt (finansavimo šaltiniai)			
		Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES parama, kita parama	Privačios lėšos
1.	I PRIORITETAS. PROGRESYVI RAJONO PRAMONĖS, VERSLO IR TURIZMO PLĖTRA	11603,0	6332,0	56665,0	6911,0
2.	II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI, KOKYBIŠKA GYVENIMO APLINKA	48087,6	78792,0	197487,5	4600,0
3.	III PRIORITETAS. DIDĖJANTYS IR KONKURENCINGI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI	2311,75	69,0	6097,25	-
4.	IV PRIORITETAS. SUBALANSUOTA ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRA IR KAIMO MODERNIZAVIMAS	1207,34	17030,0	86119,0	66195,0
	IŠ VISO	63209,69	102223,0	346368,75	77706,0
	BENDRA PLANO VERTĖ			589507,44	